

Важливим під час побудови самостійної роботи студента є її мета і завдання. Крім того, структурувати СРС у вищій школі є виділення таких основних її компонентів, як орієнтаційно-мотиваційного, інструктивно-настановчого, процесуального, корекційного, контрольно-оцінювального. На рис. 1 представлено основні характеристики й особливості структурних компонентів самостійної роботи студентів у вищому навчальному закладі.

Рисунок 1. Основні компоненти самостійної роботи студентів у ВНЗ

Таким чином, вбачаючи в організації самостійної роботи студентів раціональну та багатоаспектну процедуру з використанням інноваційно-новітніх форм, підкреслимо, що СРС дозволяє не тільки інтенсифікувати роботу в якісному засвоєнні навчального матеріалу, а й закладає основи подальшої постійної самоосвіти та самовдосконалення, у тому числі під час викладання дисциплін економічного напрямку.

Перелік посилань:

1. Проблеми організації самостійної навчальної діяльності студентів // Новітні технології в автомобілебудівництві та транспорті: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 15-16 жовтня 2015 р. – X. : ХНАДУ. – 2015. – С. 247-248.
2. Особливості організації самостійної роботи студентів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://osvita.ua/school/lessons_summary/education/36615/
3. Самостійна навчально-пізнавальна діяльність студентів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/ONG_2006/Pedagogica/17894.doc.htm

КРЕАТИВНІ ЗАВДАННЯ В РАМКАХ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ПРОЕКТІВ ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

*В.А. Омеляненко, канд. екон. наук
Сумський державний університет*

Активізація науково-дослідної роботи студентів передбачає необхідність забезпечення навчального процесу комплексом креативних та різноманітних завдань, що будуть цікавими для студентів, та наявність матеріалів (методики, програмне забезпечення), за допомогою яких ці завдання можна виконувати. Однією з ефективних методик, що сполучає навчання і науку є метод проектів, який передбачає досягнення дидактичної мети через детальну розробку проблеми, що повинна завершитися цілком реальним, відчутним практичним результатом, оформленим певним чином. Відтак кожне креативне завдання має відповідати цій вимозі.

Розроблені в рамках вивчення дисциплін завдання спрямовані на створення активного ставлення кожного студентів до досліджуваного матеріалу на основі самостійного вибору об'єкта дослідження, організацію самостійної роботи з оволодіння змістом курсу на основі виконання дослідницьких завдань, розвиток навичок самостійного сприйняття і аналізу економічних явищ в їх взаємозв'язках. Розвитку навичок науково-дослідної роботи студентів сприяють такі види завдань:

- завдання з елементами творчості (завдання на аналіз ситуацій, об'єктів, явищ);
- продуктивні завдання (завдання на дослідження, розробку об'єктів, ситуацій, явищ);
- складні науково-дослідні завдання (завдання на створення та проектування об'єктів, ситуацій, явищ).

Креативні завдання актуалізують теоретичний матеріал одночасно з декількох тем (дисциплін) і вимагають від студентів самостійного пошуку та систематизації додаткової теоретичної та практичної інформації з досліджуваної проблеми; зміст завдань обумовлює провідну роль продуктивних дій студентів у навчальній діяльності, визначаючи її творчий характер; виконання креативних завдань формує потребу студентів у самостійній діяльності; завдання не мають однозначних результатів їх виконання та відображають ступінь творчого самовираження студентів.

Приклади креативних завдань:

– побудова логіко-змістовних моделей – один з способів проектної діяльності, що полягає у структуруванні змісту досліджуваного матеріалу, що дозволяє побачити всі взаємозв'язки між економічними явищами (наприклад, складання інвестиційного профілю країни, економічна оцінка наслідків зміни законодавства);

– метод аналізу ситуацій – технологія для навчання на основі реальних ситуацій, спрямована на формування аналітичних якостей і умінь та вміння скористатися теорією через звернення до фактичного матеріалу (наприклад, побудова схеми бізнес-процесів міжнародного проекту).

Важливою формою науково-дослідної роботи студентів в рамках навчальних доручень, є максимальне впровадження визначених елементів наукових досліджень в практичні роботи в рамках диференціації рівнів складності. В рамках організації індивідуальної науково-дослідної роботи студентів в запропоновано використовувати модифікацію методу проектів, що включає наступні положення:

– проект має бути включений в процес навчання та максимально бути міждисциплінарним (наприклад, статистичний аналіз міжнародних процесів, економічний аналіз права);

– бажано, щоб студенти досліджували реальні проблеми та актуальні завдання, що цікаві для них;

– робота студентів має бути осмисленою та активною;

– студентів повинні чітко формулювати свої думки в письмовому вигляді, відповідно до затвердженого графіку виконання роботи;

– аналізувати нову інформацію та брати участь у створенні нових ідей.

Для використання креативних завдань в рамках використання методу проектів при організації індивідуальної науково-дослідної роботи студентів необхідними є:

1) наявність значущої у дослідницькому плані проблеми (завдання), що вимагає інтегрованого знання, дослідницького пошуку для її вирішення (наприклад, дослідження демографічної проблеми в різних регіонах світу; проблема впливу глобалізації на екологічні інновації);

2) практична, теоретична, пізнавальна значущість передбачуваних результатів (наприклад, підготовка тез доповідей та статей щодо тенденцій, що простежуються в розвитку даної проблеми);

3) структурування змістовної частини проекту (з зазначенням поетапних результатів);

4) використання дослідницьких методів, які передбачають певну послідовність дій.

Перелік посилань:

1. Omelyanenko, V. (2017). *Using Innovative Technologies in the Study of Economic and Statistical Sciences // Traektoriá Nauki (Slovak Republik), Vol. 3, No 1. – Available : <http://dx.doi.org/10.22178/pos.18-2>*

2. Omelyanenko V. A. *General context of economic and legal reforms international comparative studies (example of innovation development) // Economic Processes Management: International Scientific E-Journal. – 2016. – № 3. – Available : http://epm.fem.sumdu.edu.ua/download/2016_3/epm2016_3_8.pdf*

3. Омеляненко В. А. *Проблеми та нові орієнтири формування інноваційної свідомості / В. А. Омеляненко // Свідомість – основа розвитку творчого потенціалу людини / укл. Салата О. О. – К. : Геопринт. – 2014. – С. 31-36.*